

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme Stillерinin Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi

Ersin Karademir* ve Özden Tezel**

Özet

Araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının, Kolb Öğrenme stilleri içerisinde tercih ettikleri baskın öğrenme stillerini belirlemek, öğrenme stilleri ve öğrenme biçimleri ile cinsiyet, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü ve yılda okunan kitap sayısı arasındaki ilişkiyi araştırmak üzere yürütülmüş, tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçeye çevrilmiş olan Kolb Öğrenme Stili Envanteri (ÖSE) kullanılmıştır. Veriler frekans, yüzde değeri, aritmetik ortalama, standart sapma, pearson ki-kare bağımsızlık testi ve tek yönlü varyans analizi teknikleri ile analiz edilmiştir. Elde edilen verilere göre; sınıf öğretmeni adaylarının, en çok "Özümseyen", en az ise "Yerleştiren" öğrenme stiline sahip oldukları tespit edilmiştir. Araştırma ile, öğretmen adaylarının öğrenme stili, öğrenme biçimi ve bileşenlerinde sınıf düzeyi ve cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği ancak, mezun olunan lise türü ve yıllık kitap okuma sayılarına göre farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenme Stilleri, Öğrenme Biçimleri, Kolb Öğrenme Stilleri

Investigation of Primary Teacher Candidates' Learning Styles by Demographic Variables

Abstract

The purpose of this study is to determine the preferred dominant learning styles from Kolb Learning Styles and investigate the relation between learning styles and learning abilities and gender, class level, graduated high school type and the number of the books read in a year. Kolb Learning Style Inventory (LSI) which was translated into Turkish by Aşkar and Akkoyunlu (1993) was used as a data collecting mean. Data were analyzed by using frequency, percentage value, arithmetic mean, standard deviation, Pearson chi-square independent test and ANOVA analyze techniques. According to the data obtained; it was found that primary teacher candidates have mostly "Assimilating" learning style and they have less "Accommodating" learning style. As a result, the teacher candidates' learning forms and components and learning styles did not display difference according to the type of high school graduates and annual number of books read, but it varies according to the gender and the class.

Key Words: Learning Styles, Learning Types, Kolb Learning Styles

Giriş

Eğitim-öğretim sürecinde öğrenmenin gerçekleşebilmesi için, öğrencilerin bireysel farklılıklarına ve öğrenme stillerine uygun öğretim ortamlarının hazırlanması gerekir. Böyle bir ortamın yaratılabilmesi için de öğretmenin, öğretimi uygulayacağı ortamı iyi tanıması ve yapılandırması gerekmektedir.

McCarthy (2000) öğrenmeyi; yeni bir şeylerin farkına varma ve bu yeniliklere karşı gösterilen tepki olarak tanımlarken, Bacanlı (2003) öğrenmeyi; tekrar ya da yaşantı yoluyla organizmanın davranışlarında meydana gelen kalıcı değişimler olarak tanımlamıştır. Kolb'a göre öğrenme; somut yaşantılardan yansıtıcı gözlemlere, soyut kavramsallaştırmalardan

* Araş. Gör., Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir. e-posta: ekarademir@ogu.edu.tr

** Doç. Dr., Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir. e-posta: otezel@ogu.edu.tr

aktif uygulamalara uzanan süreçtir (Kolb, 1984).

Öğrenmeyi yönlendiren fiziksel yapılar, her birey için değişebilen süreçlerin oluşmasına yol açmaktadır. Kişinin etrafındaki olayları gözlemlemesi, bunları kavramlarla bütünleştirmesi, hipotezler kurup test etmesi ve yeni yaşantılar seçmesine, bireyin sahip olduğu farklı öğrenme biçimlerini bir arada kullanabilmesi sebep olur (Kolb, 1984). Öğrenmenin etkili bir biçimde gerçekleşebilmesi için öğrencinin kendini ve öğrenme yollarını tanıması gerekmektedir. Bireyler arasındaki farklılıkları inceleme çalışmaları sonucunda "öğrenme stili" kavramı ortaya çıkmıştır. Öğrenme stili, her birey ile ilgili ipucu veren gözlenebilir ve ayırt edilebilir davranışları içerir (Kaplan & Kies, 1995). Öğrenme stili kavramı, ilk kez 1960 yılında Rita Dunn tarafından gündeme getirilmiş ve bu yıldan itibaren de -özellikle 1980'li yıllardan sonra- bu konuda pek çok çalışma yapılmıştır. Araştırmacılar öğrenme stillerini değişik biçimlerde tanımlamışlardır. Keefe (1982) öğrenme stilini; öğrenen kişinin çevresini nasıl algıladığını, nasıl etkileşimde bulunduğunu ve tepki verdiğini gösteren bilişsel, duyuşsal ve psikolojik davranışlar olarak tanımlamıştır. Belirgin olmayan bireysel yetenekler hakkında ipuçları sağlayan ayırt edici ve gözlenebilir davranışlar öğrenme stilini içerir (Gregorc, 1984). Dunn ve Dunn'a göre (1986) öğrenme stili; her bir öğrencinin yeni ve zor bilgiyi öğrenmeye hazırlanırken, öğrenirken ve hatırlarken farklı ve kendilerine özgü yollar kullanmasıdır. McCarthy (1987)

öğrenme stilini, bireylerin bilgiyi algılama ve işleme yeteneklerini kullanmadaki tercihi olarak tanımlamıştır.

Pek çok öğrenme stili modelleri bulunmakla beraber, temeli yaşantısal öğrenme kuramına dayalı Kolb öğrenme stili modeli, yaygın olarak kullanılan modellerden biridir.

Kolb'un Öğrenme Stili Modeli: Kolb tarafından geliştirilen Kolb Öğrenme Stili Modelinde bireylerin öğrenme stilleri bir döngü şeklindedir. Bu döngü içerisinde dört öğrenme biçimi bulunmaktadır. Bunlar Somut Yaşantı (SY), Yansıtıcı Gözlem (YG), Soyut Kavramsallaştırma (SK) ve Aktif Yaşantıdır (AY). Kolb'a göre öğrenme sürecinin iki temel boyutu vardır. Bunlardan birincisi; soyut kavramsallaştırmadan somut yaşantıya uzanır, ikincisi; aktif yaşantıdan yansıtıcı gözleme uzanır. Kolb öğrenme stili modelinde SY ve SK, bireyin bilgiyi nasıl algıladığını, YG ve AY bireyin bilgiyi nasıl işlediğini açıklar. Her bir öğrenme biçimini simgeleyen öğrenme yollarındaki tercihleri birbirinden farklıdır. Bunlar sırasıyla SY için "hissederek", YG için "izleyerek", SK için "düşünerek" ve AY için "yaparak" öğrenmedir. Yani, Kolb öğrenme stili modeline göre bireyler bilgiyi hissederek veya düşünerek algılar, izleyerek veya yaparak işlerler. Bireyin öğrenme stilini tek bir yetenek belirlememektedir. Her bireyin öğrenme stili, dört öğrenme biçiminin bileşenidir (Kolb, 1984). Kolb Öğrenme Stili Modelinin genel özellikleri toplu halde şekil 1'de gösterilmiştir (Ekici, 2003).

Şekil 1. Kolb'un Öğrenme Modeline Dayalı Öğrenme Stilleri (Kolb, 1984)

Kolb'un (1984), Öğrenme Modelinde belirtilen öğrenme stilleri; düşünme ve yaratıcılık kuramlarına dayanılarak "Yerleştiren", "Özümseyen", "Değiştiren" ve "Ayrıştırıcı" olarak belirtilmiştir. Özümseme ve Yerleştirme Piaget'in kavramlarından; dış dünyaya uydurulması süreci (yerleştirme) ile dışsal gözlemlerin var olan kavramlara uydurulması (özümseme) arasındaki denge olarak tanımlanan zekâ kavramında yer almaktadır. Ayrıştırma ve Değiştirme ise zekâ yapısında yer alan iki temel yaratıcılık sürecidir. Kolb Öğrenme Stili Modelinde yer alan Ayrıştırıcı, Değiştiren, Özümseyen ve Yerleştiren Öğrenme Stillерinin ve bu öğrenme stillerine sahip bireylerin özellikleri aşağıda kısaca açıklanmıştır (Ekici, 2003).

Ayrıştırıcı Öğrenme Stili: SK ve AY biçimlerini kapsar. Problem çözme, karar verme, fikirlerin mantıksal analizi ve sistematik plânlama bu öğrenme stiline sahip kişilerin belli başlı özellikleridir. Bu öğrenme stilinde sahip olan bireyler için yaparak öğrenme önemlidir ve bu bireyler tıp, mühendislik, ekonomi, bilgisayar bilimleri gibi teknoloji kullanmaya ağırlık veren meslekleri seçerler.

Değiştiren Öğrenme Stili: SY ve YG öğrenme biçimlerini kapsar. Bu öğrenme stiline sahip kişilerin en önemli özelliği düşünme yeteneği, değer ve anlamların farkında olmalarıdır. Değiştiren, somut durumları birçok açıdan gözden geçiren ve ilişkileri anlamlı bir

şekilde organize eden kişilerdir. Öğrenme durumunda sabırlı, nesnel, dikkatli yargılarda bulunan fakat bir eylemde bulunmayanlardır. Düşünceleri biçimlendirirken kendi düşünce ve duygularını göz önüne alırlar. Bu öğrenme stiline sahip olan bireyler sosyal çalışmalar, gazetecilik, psikoloji, edebiyat, sanat/tiyatro gibi alanlardaki meslekleri tercih etmektedirler.

Özümseyen Öğrenme Stili: SK ve YG öğrenme biçimini kapsar. Bu öğrenme stiline sahip kişilerin kavramsal modelleri yaratma en belirgin özelliğidir. Bir şeyler öğrenirken soyut kavramlar ve fikirler üzerinde odaklanırlar. Bu öğrenme stiline sahip olan bireyler biyoloji, eğitimcilik, öğretmenlik, hukuk, sosyoloji, kütüphanecilik, matematik gibi meslekleri tercih etmektedirler.

Yerleştiren Öğrenme Stili: SY ve AY öğrenme biçimini kapsar. Bu öğrenme stiline sahip kişilerin plânlama yapma; kararları yürütme ve yeni deneyimler içinde yer alma belli başlı özellikleridir. Öğrenme durumunda bireyler açık fikirli ve değişimlere karşı kolaylıkla uyum sağlarlar. Bu öğrenme stiline sahip olan bireyler pazarlamacılık, kamu yönetimi, eğitim yönetimi, yönetim, bankacılık gibi meslekleri tercih etmektedirler (Ekici, 2003).

Kolb'un her bir öğrenme stili; iki öğrenme biçiminin bileşeninden meydana gelmektedir. Kolb'un tanımladığı dört temel öğrenme stiline; öğrenme biçim bileşenleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

<u>Öğrenme Biçimi</u>		<u>Öğrenme Biçimi</u>		<u>Öğrenme Stili</u>
Somut Yaşantı	+	Aktif Yaşantı	=	Yerleştiren
Somut Yaşantı	+	Yansıtıcı Gözlem	=	Değiştiren
Soyut Kavramsallaştırma	+	Yansıtıcı Gözlem	=	Özümseyen
Soyut Kavramsallaştırma	+	Aktif Yaşantı	=	Ayrıştırıcı

Öğretmenin derste kullanacağı öğretim yöntemini belirlemede, öğrencilerin bireysel farklılıklarının ve öğrenme stillerinin dikkate alınması, hedefe ulaşmada büyük önem arz eder. Bu çalışmanın Araştırmacılarının; Sınıf Öğretmenliği Programında yer alan Fizik, Fen ve Teknoloji Laboratuvar Uygulamaları derslerini yürütüyor olmaları sebebiyle, sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ve

öğrenme biçimlerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Yöntem

Araştırmanın genel amacı, sınıf öğretmeni adaylarının; tercih ettikleri baskın öğrenme stillerinin belirlenmesi, öğrenme stilleri ve öğrenme biçimleri ile bazı değişkenler arasında farklılaşma olup olmadığının saptanmasıdır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmeni adaylarının tercih ettikleri baskın öğrenme stilleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının tercih ettikleri öğrenme stilleri ve öğrenme biçimleri, onların
 - a) cinsiyetine,
 - b) sınıf düzeyine,
 - c) mezun olduğu lise türüne,
 - d) yıllık okunan kitap sayısına,
 göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırma, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programında öğrenim gören 381 öğretmen adayı ile sınırlıdır. Çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının, tercih ettikleri baskın öğrenme stilleri ve öğrenme

biçimlerinin, çeşitli demografik değişkenlere göre değerlendirilmesinde tarama deseni kullanılmıştır.

Örneklem

Çalışmada, 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programında öğrenim gören birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşan toplam 381 Öğrenci seçkisiz olarak örnekleme alınmıştır. Tablo 1'e göre örnekleme oluşturan öğretmen adaylarının %75,6'sı kız, %24,4'ü erkek öğrenci olup bunların %27,8'i birinci sınıf, %23,4'ü ikinci sınıf, %28,9'u üçüncü sınıf ve %19,9'u da dördüncü sınıf öğrencisidir. öğretmen adaylarının; %42'si Genel Lise, %3,9'u Öğretmen Lisesi, %25,5'i Anadolu Lisesi, %0,5'i Fen Lisesi ve %28,1'i de Süper Lise'den mezun olmuşlardır. Ayrıca öğretmen adaylarının; %7,9'u yılda 1-3 arası, %37,4'ü yılda 4-6 arası, %18,8'i yılda 7-9 arası ve %35,9'u 10-12 arası kitap okumaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Özelliklerine Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımı

	f	%		f	%
Cinsiyet			Sınıf Düzeyi		
Kız	288	75,6	1	106	27,8
Erkek	93	24,4	2	89	23,4
			3	110	28,9
			4	76	19,9
Lise Türü			Yıllık Okunan Kitap Sayısı		
Genel Lise	160	42,0	1-3 arası	30	7,9
Öğretmen Lisesi	15	3,9	4-6 arası	143	37,4
Anadolu Lisesi	97	25,5	7-9 arası	72	18,8
Fen Lisesi	2	0,5	10-12 arası	136	35,9
Süper Lise	107	28,1			

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, öğretmen adaylarının tercih ettikleri baskın öğrenme stilleri ve öğrenme biçimlerinin çeşitli demografik değişkenlerine göre değerlendirilmesinde tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; cinsiyet, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü ve yıllık okunan kitap sayısını belirlemek

üzere kişisel bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde Kolb Öğrenme Stili Envanteri (ÖSE) kullanılmıştır. Bu aracın özellikleri aşağıda sunulmuştur:

Kolb Öğrenme Stili Envanteri (ÖSE); Aşkar ve Akkoyunlu (1993) tarafından Türkçeye çevrilmiş olan envanter, "bireylerin" kendi öğrenme stillerini en iyi tanımlaması ve

dört öğrenme biçimini sıralaması amacıyla geliştirilmiştir. Envanter, 4 seçenekli 12 maddeden oluşmuştur. ÖSE' deki 12 maddenin her birinde dört ifade bulunmaktadır. Bu dört ifadenin her biri –öğrenme stillerinin alt boyutu olan– ayrı öğrenme biçimini temsil etmektedir. Bu ifadelerden birincisi Somut Yaşantı (SY), ikincisi Yansıtıcı Gözlem (YG), üçüncüsü Soyut Kavramsallaştırma (SK), dördüncüsü Aktif Yaşantı (AY) boyutuna – öğrenme biçimine– ilişkin ifadelerdir.

Kolb Öğrenme Stili Envanterinin iç tutarlılık Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0,72 olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada elde edilen veriler üzerinden envanterin iç tutarlılık Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,93 olarak bulunmuştur. Envanterin dört öğrenme biçimine ilişkin Cronbach Alpha katsayıları 0.67–0.78 arasında hesaplanmıştır. Tablo 2'de envanterin bu çalışmada elde edilen iç tutarlılık katsayıları sunulmuştur.

Tablo 2. Öğrencilerin Öğrenme Biçimlerinden Elde Edilen Puanların Güvenirlik Katsayıları

Öğrenme Biçimi		Güvenirlik Katsayısı
Somut Yaşantı	SY	0,67
Yansıtıcı Gözlem	YG	0,78
Soyut Kavramsallaştırma	SK	0,75
Aktif Yaşantı	AY	0,76

Kişisel Bilgi Formu: Çalışma grubunun kişisel bilgileri (cinsiyet, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü ve yıllık okunan kitap sayısı) hakkında bilgi toplamak amacıyla geliştirilmiş bir bilgi formu kullanılmıştır.

İşlem

Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Kolb Öğrenme Stili Envanteri'nin, çalışma grubundaki Öğrencilere araştırmacı tarafından uygulanması yoluyla elde edilmiştir. Öğrencilere envanter hakkında ayrıntılı bilgi verilerek, gönüllü olarak çalışma grubuna dahil olmak isteyenlere, ölçek dağıtılmıştır. Ölçeğin cevaplandırma süresinin yaklaşık 15-20 dakika sürdüğü gözlenmiştir.

Verilerin Analizi

ÖSE' deki 12 maddenin her birinde dört ifade bulunmaktadır. Bu dört ifadenin her biri ayrı öğrenme biçimini temsil etmektedir. ÖSE' de, sınıf öğretmeni adaylarının her bir ifadeye verdiği puanlar sonucunda; her bir ifade için 12 ile 48 arasında puan elde edilir. 12 maddenin toplam SY puanı, YG puanı, SK puanı ve AY puanı (öğrenme biçimleri) belirlendikten sonra; birleştirilmiş puanlar AY-YG ve SK-SY (öğrenme biçimi bileşenleri) şeklinde elde edilir. Buna göre SK-SY puanları ile "somut-

soyut öğrenme biçimi" ve AY-YG puanları ile de "aktif-yansıtıcı öğrenme biçimi" elde edilmiştir. Son olarak da AY-YG puanı ile SK-SY puanı karşılaştırılarak öğretmen adaylarının "öğrenme stilleri" belirlenmiştir. Veriler frekans, yüzde değeri, aritmetik ortalama, standart sapma, Pearson ki-kare bağımsızlık testi ve tek yönlü varyans analizi teknikleri ile analiz edilmiş ve bulgular tablolar halinde sunulmuştur. AY-YG ve SK-SY birleştirilmiş puanları da –36 ile +36 arasında değişir. SK-SY de elde edilen pozitif puan; öğrenmenin "soyut", negatif puan ise öğrenmenin "somut" olduğunu gösterir. AY-YG de elde edilen pozitif puan öğrenmenin "aktif", negatif puan ise öğrenmenin "yansıtıcı" olduğunu gösterir.

Bulgular

Öğrencilerin öğrenme stillerine göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımı tablo 3'de verilmiştir. Tablo 3'e göre Öğrenciler; % 40,7'lik oranla en fazla "Özümseyen", % 29,4'lük oranla "Ayrıştıran", % 20,2'lik oranla "Değiştiren" ve % 9,7'lik oranla da en az "Yerleştiren" öğrenme stiline sahiptirler.

Tablo 3. Öğrencilerin Öğrenme Stillerine Ait Frekans ve Yüzde Dağılımları

Öğrenme Stili	f	%
Değiştiren	77	20,2
Yerleştiren	37	9,7
Özümseyen	155	40,7
Ayrıştıran	112	29,4
Toplam	381	100,0

Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Cinsiyete Göre Farklılaşması

Öğrencilerin cinsiyetine göre, öğrenme biçimleri ve bileşenleri açısından farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen t – testi sonuçları tablo 4’te verilmiştir. Tablo 4’e göre, öğrenme biçimi puan ortalamaları birbirine yakın değerlerdedir. Öğrencilerin öğrenme biçimi puan ortalamaları arasındaki farklılaşmanın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla

yapılan t - testi sonucunda; SY, SK ve AY puan ortalamaları bakımından cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma oluşmazken, YG puan ortalamaları bakımından cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma görülmüştür ($p<0,05$). Kız öğrencilerin YG öğrenme biçimini, erkek öğrencilerden daha çok kullandıkları anlaşılmaktadır. Öğrenme biçimi bileşenlerinden SK-SY ve AY-YG puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı farklılaşma oluşmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Öğrenme Biçimi ve Bileşenlerine ait t -Testi Sonuçları

Öğrenme Biçimi ve Bileşenleri	Cinsiyet	f	\bar{X}	S.S.	t	p
SY	Kız	288	24,63	5,49	-1,089	0,277
	Erkek	93	25,36	5,98		
YG	Kız	288	30,47	6,38	2,938	0,004*
	Erkek	93	28,26	5,98		
SK	Kız	288	32,94	6,51	-1,308	0,192
	Erkek	93	33,96	6,71		
AY	Kız	288	31,94	6,21	-0,471	0,638
	Erkek	93	32,39	8,51		
SK-SY	Kız	288	8,31	10,41	-0,236	0,814
	Erkek	93	8,61	10,43		
AY-YG	Kız	288	1,47	11,02	-1,937	0,053
	Erkek	93	4,12	12,79		

* $p<0,05$

Tablo 5' de öğrencilerin öğrenme stillerinin cinsiyete göre dağılımları verilmiştir. Erkek öğrencilerin % 16,1'i Değiştiren, % 12,9'u Yerleştiren, % 38,7'si Özümseyen ve % 32,3'ü Ayrıştıran öğrenme stiline sahipken; kız öğrencilerin % 21,5'i Değiştiren, % 8,7'si Yerleştiren, % 41,3'ü Özümseyen ve % 28,5'i Ayrıştıran öğrenme stiline sahiptir. Buna göre

kız ve erkek öğrenciler en çok Özümseyen ve Ayrıştıran, en az Değiştiren ve Yerleştiren öğrenme stillerine sahiptirler. Yapılan ki-kare bağımsızlık testine göre Pearson ki-kare değeri 2,76'dır ve öğrencilerin öğrenme stilleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5. Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Öğr. Sayısı	Öğrenme Stili				Toplam
		Değiştiren	Yerleştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	
Erkek	Öğr. Sayısı	15	12	36	30	93
	% Cinsiyet	16,1	12,9	38,7	32,3	100,0
	% Toplam	3,9	3,2	9,5	7,9	24,4
Kız	Öğr. Sayısı	62	25	119	82	288
	% Cinsiyet	21,5	8,7	41,3	28,5	100,0
	% Toplam	16,3	6,6	31,2	21,5	75,6
Toplam	Öğr. Sayısı	77	37	155	112	381
	% Cinsiyet	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0
	% Toplam	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0

Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Sınıf Düzeyine Göre Farklılaşması

Öğrencilerin öğrenme biçimi ve bileşenlerinin sınıf düzeyine göre dağılımının verildiği tablo 6 incelendiğinde; en yüksek ortalamalar, birinci sınıf ($\bar{X}=34,43$) ve ikinci sınıf ($\bar{X}=33,03$) öğrencileri için SK, üçüncü sınıf ($\bar{X}=32,82$) ve dördüncü sınıf ($\bar{X}=34,54$) öğrencileri için de AY öğrenme biçimine aittir. En düşük ortalamalar ise, birinci sınıf ($\bar{X}=24,49$), ikinci sınıf ($\bar{X}=23,39$), üçüncü sınıf ($\bar{X}=26,01$) ve dördüncü sınıf ($\bar{X}=25,20$) sınıf öğrencileri için SY öğrenme biçimine aittir.

Sınıf düzeyi bakımından, öğrencilerin öğrenme biçimi ve bileşenlerine ilişkin farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen varyans analizi (ANOVA)

sonuçları tablo 7'de verilmiştir. Tablo 7'ye göre öğrencilerin; SY öğrenme biçiminde "ikinci" ve "üçüncü" sınıflar arasında, YG öğrenme biçiminde "dördüncü" ile "birinci", "ikinci", "üçüncü" sınıflar ve "üçüncü" ile "birinci" sınıflar arasında, SK öğrenme biçiminde "üçüncü" ile "birinci" sınıflar arasında, AY öğrenme biçiminde "birinci" ile "ikinci", "üçüncü", "dördüncü" sınıflar arasında ve "ikinci" ile "dördüncü" sınıflar arasında, Soyut-Somut (SK-SY) birleştirilmiş puanlarında "üçüncü" ile "birinci" ve "ikinci" sınıflar arasında, Aktif-Yansıtıcı (AY-YG) birleştirilmiş puanlarında "birinci" ile "ikinci", "üçüncü", "dördüncü" sınıflar arasında, "ikinci" ile "dördüncü" sınıflar arasında ve "üçüncü" ile "dördüncü" sınıflar arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0,05$).

Tablo 6. Öğrencilerin Öğrenme Biçimi ve Bileşenlerinin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Öğrenme Biçimi ve Bileşenleri	Sınıf Düzeyi	f	\bar{X}	S.S.
SY	1	106	24,49	5,70
	2	89	23,39	4,54
	3	110	26,01	5,97
	4	76	25,20	5,82
YG	1	106	32,22	5,77
	2	89	30,78	6,12
	3	110	29,41	6,20
	4	76	26,53	6,13
SK	1	106	34,43	7,22
	2	89	33,03	5,58
	3	110	31,76	6,62
	4	76	33,72	6,29
AY	1	106	28,87	6,38
	2	89	32,8	5,46
	3	110	32,82	6,8
	4	76	34,54	7,41
SK-SY	1	106	9,94	11,23
	2	89	9,64	8,15
	3	110	5,75	11,21
	4	76	8,53	9,8
AY-YG	1	106	-3,35	10,25
	2	89	2,02	9,88
	3	110	3,41	11,67
	4	76	8,01	11,56

Öğrencilerin öğrenme stillerinin sınıf düzeyine göre dağılımlarının verildiği tablo 8'e göre; toplam 106 "birinci" sınıf öğrencisinin %20,8'i Değiştiren, %5,7'si Yerleştiren, %58,5'i Özümseyen ve %15'i de Ayrıştıran öğrenme stiline; toplam 89 "ikinci" sınıf öğrencisinin %13,5'i Değiştiren, %7,9'u Yerleştiren, %47,2'si Özümseyen ve %31,5'i de Ayrıştıran öğrenme stiline; toplam 110 "üçüncü" sınıf öğrencisinin %31,8'i Değiştiren, %10,9'u Yerleştiren %27,3'ü Özümseyen ve %30'u da Ayrıştıran öğrenme stiline; toplam 76 "dördüncü" sınıf öğrencisinin %10,5'i Değiştiren, %15,8'i Yerleştiren, %27,6'sı Özümseyen ve %46,1'i de Ayrıştıran öğrenme stiline sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin en çok Ayrıştıran ve Özümseyen, en az Yerleştiren öğrenme

stiline sahip olduğu görülmektedir. Yapılan ki-kare bağımsızlık testine göre Pearson ki-kare değeri 49,91'dir ve öğrencilerin öğrenme stilleri ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Farklılaşması

Öğrencilerin öğrenme biçimi ve bileşenlerinin mezun oldukları lise türüne göre dağılımlarının verildiği tablo 9'a göre; en yüksek ortalamalar, Genel Lise ($\bar{X}=32,78$), Öğretmen Lisesi ($\bar{X}=31,67$), Anadolu Lisesi ($\bar{X}=34,47$) ve Süper Liseden ($\bar{X}=32,76$) mezun öğrenciler için SK, Fen Lisesinden ($\bar{X}=42,00$) mezun öğrenciler için AY öğrenme biçimlerine aittir. En düşük ortalamalar ise, Genel Lise ($\bar{X}=24,81$),

Tablo 7. Öğrencilerin Öğrenme Biçimi ve Bileşenlerinin Sınıf Düzeyine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Öğrenme Biçimi ve Bileşenleri	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Gruplar arası fark
SY	Gruplar Arası	359,012	3	119,671	3,87	0,009*	2 – 3
	Gruplar İçi	11646,757	377	30,893			
	Toplam	12005,769	380				
YG	Gruplar Arası	1528,306	3	509,435	13,91	0,000*	4 – 1
	Gruplar İçi	13799,053	377	36,602			4 – 2
	Toplam	15327,360	380				4 – 3
SK	Gruplar Arası	411,639	3	137,213	3,24	0,022*	3 – 1
	Gruplar İçi	15957,989	377	42,329			
	Toplam	16369,627	380				
AY	Gruplar Arası	1658,974	3	552,991	12,98	0,000*	1 – 2
	Gruplar İçi	16059,756	377	42,599			1 – 3
	Toplam	17718,730	380				1 – 4
SK-SY	Gruplar Arası	1160,341	3	386,780	3,65	0,013*	2 – 4
	Gruplar İçi	39989,475	377	106,073			3 – 1
	Toplam	41149,816	380				3 – 2
AY-YG	Gruplar Arası	5993,584	3	1997,861	16,93	0,000*	1 – 2
	Gruplar İçi	44483,618	377	117,994			1 – 3
	Toplam	50477,202	380				1 – 4
							2
							– 4
							3 – 4

*p<0,05

Öğretmen Lisesi ($\bar{X}=26,47$), Anadolu Lisesi ($\bar{X}=24,29$), Fen Lisesi ($\bar{X}=19,50$) ve Süper Liseden ($\bar{X}=25,16$) mezun öğrenciler için SY öğrenme biçimine aittir.

Mezun olunan lise türü bakımından, öğrencilerin öğrenme biçimlerine ilişkin farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen varyans analizi (ANOVA) sonuçlarının verildiği tablo 10'a göre, mezun olunan lise türü bakımından, öğrencilerin öğrenme biçimleri farklılaşmamaktadır.

Tablo 8. Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi		Öğrenme Stili				Toplam
		Değiştiren	Yerleştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	
1	Öğr. Sayısı	22	6	62	16	106
	% Sınıf	20,8	5,7	58,5	15,0	100,0
	% Toplam	5,8	1,6	16,3	4,2	27,8
2	Öğr. Sayısı	12	7	42	28	89
	% Sınıf	13,5	7,9	47,2	31,5	100,0
	% Toplam	3,1	1,8	11,0	7,3	23,4
3	Öğr. Sayısı	35	12	30	33	110
	% Sınıf	31,8	10,9	27,3	30,0	100,0
	% Toplam	9,2	3,1	7,9	8,7	28,9
4	Öğr. Sayısı	8	12	21	35	76
	% Sınıf	10,5	15,8	27,6	46,1	100,0
	% Toplam	2,1	3,1	5,5	9,2	19,9
Toplam	Öğr. Sayısı	77	37	155	112	381
	% Sınıf	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0
	% Toplam	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0

Tablo 11’de öğrencilerin öğrenme stillerinin, mezun oldukları lise türüne göre dağılımı verilmiştir. Yapılan ki-kare bağımsızlık testine göre Pearson ki-kare değeri 12,96’dır ve öğrencilerin öğrenme stilleri ile mezun oldukları lise türleri arasında anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır.

Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Yıllık Okunan Kitap Sayısına Göre Dağılımı

Tablo 12’de öğrencilerin öğrenme stillerinin yıllık okunan kitap sayısına göre dağılımı verilmiştir. Yapılan ki-kare bağımsızlık testine göre Pearson ki-kare değeri 4,36’dır ve öğrencilerin öğrenme stilleri ile yıllık okudukları kitap sayısı arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır.

Tablo 9. Öğrencilerin Öğrenme Biçimi ve Bileşenlerinin Mezun Olunan Lise Türüne Göre Dağılımı

Öğrenme Biçimi ve Bileşenleri	Lise Türü	f	\bar{X}	S.S.
SY	Genel Lise	160	24,81	5,81
	Öğretmen Lisesi	15	26,47	5,55
	Anadolu Lisesi	97	24,29	5,32
	Fen Lisesi	2	19,50	10,61
	Süper Lise	107	25,16	5,53
YG	Genel Lise	160	30,28	6,12
	Öğretmen Lisesi	15	30,27	7,22
	Anadolu Lisesi	97	29,78	7,00
	Fen Lisesi	2	19,50	6,36
	Süper Lise	107	29,70	5,87
SK	Genel Lise	160	32,78	6,42
	Öğretmen Lisesi	15	31,67	8,01
	Anadolu Lisesi	97	34,47	6,40
	Fen Lisesi	2	39,00	8,49
	Süper Lise	107	32,76	6,60
AY	Genel Lise	160	32,13	6,75
	Öğretmen Lisesi	15	31,60	8,12
	Anadolu Lisesi	97	31,44	6,99
	Fen Lisesi	2	42,00	4,24
	Süper Lise	107	32,39	6,58
SK-SY	Genel Lise	160	7,97	10,43
	Öğretmen Lisesi	15	5,20	12,32
	Anadolu Lisesi	97	10,19	9,65
	Fen Lisesi	2	19,50	19,09
	Süper Lise	107	7,60	10,46
AY-YG	Genel Lise	160	1,84	11,18
	Öğretmen Lisesi	15	1,33	14,07
	Anadolu Lisesi	97	1,66	12,25
	Fen Lisesi	2	22,50	10,61
	Süper Lise	107	2,69	10,81

Tablo 10. Öğrencilerin Öğrenme Biçimi ve Bileşenlerinin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Varyans Analizi Sonuçları

Öğrenme Biçimi ve Bileşenleri	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Gruplar arası fark
SY	Gruplar Arası	136,944	4	34,236	1,08	0,364	-
	Gruplar İçi	11868,825	376	31,566			
	Toplam	12005,769	380				
YG	Gruplar Arası	246,699	4	61,675	1,54	0,191	-
	Gruplar İçi	15080,661	376	40,108			
	Toplam	15327,360	380				
SK	Gruplar Arası	309,082	4	77,271	1,81	0,126	-
	Gruplar İçi	16060,545	376	42,714			
	Toplam	16369,627	380				
AY	Gruplar Arası	250,177	4	62,544	1,35	0,252	-
	Gruplar İçi	17468,552	376	46,459			
	Toplam	17718,730	380				
SK-SY	Gruplar Arası	807,693	4	201,923	1,88	0,113	-
	Gruplar İçi	40342,123	376	107,293			
	Toplam	41149,816	380				
AY-YG	Gruplar Arası	907,679	4	226,92	1,72	0,145	-
	Gruplar İçi	49569,523	376	131,834			
	Toplam	50477,202	380				

p>0,05

Tablo 11. Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Mezun Olunan Lise Türüne Göre Dağılımı

Lise Türü		Öğrenme Stili				Toplam
		Değiştiren	Yerleştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	
Genel Lise	Öğr. Sayısı	34	16	64	46	160
	% Sınıf	21,3	10,0	40,0	28,8	100,0
	% Toplam	8,9	4,2	16,8	12,1	42,0
Öğretmen Lisesi	Öğr. Sayısı	6	2	5	2	15
	% Sınıf	40,0	13,3	33,3	13,3	100,0
	% Toplam	1,6	0,5	1,3	0,5	3,9
Anadolu Lisesi	Öğr. Sayısı	14	8	46	29	97
	% Sınıf	14,4	8,2	47,4	29,9	100,0
	% Toplam	3,7	2,1	12,1	7,6	25,5
Fen Lisesi	Öğr. Sayısı	0	0	0	2	2
	% Sınıf	0	0	0	100	100
	% Toplam	0	0	0	0,5	0,5
Süper Lise	Öğr. Sayısı	23	11	40	33	107
	% Sınıf	21,5	10,3	37,4	30,8	100,0
	% Toplam	6,0	2,9	10,5	8,7	28,1
Toplam	Öğr. Sayısı	77	37	155	112	381
	% Sınıf	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0
	% Toplam	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0

Tablo 12. Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Yıllık Okunan Kitap Sayısına Göre Dağılımı

			Öğrenme Stili				Toplam
			Değiştiren	Yerleştiren	Özümseyen	Ayrıştıran	
Yıllık Okunan Kitap Sayısı	1 - 3 Arası	Öğr. Sayısı	4	6	16	4	30
		% Sınıf	13,3	20,0	53,4	13,3	100,0
		% Toplam	1,0	1,6	4,2	1,0	7,9
	4 - 6 Arası	Öğr. Sayısı	39	11	51	42	143
		% Sınıf	27,3	7,7	35,7	29,3	100,0
		% Toplam	10,2	2,9	13,4	11,0	37,5
Yıllık Okunan Kitap Sayısı	7- 9 Arası	Öğr. Sayısı	11	7	34	20	72
		% Sınıf	15,3	9,7	47,2	27,8	100,0
		% Toplam	2,9	1,8	8,9	5,2	18,9
	10-12 Arası	Öğr. Sayısı	23	13	54	46	136
		% Sınıf	16,9	9,6	39,7	33,8	100,0
		% Toplam	6,0	3,4	14,2	12,1	35,7
Toplam	Öğr. Sayısı	77	37	155	112	381	
	% Sınıf	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0	
	% Toplam	20,2	9,7	40,7	29,4	100,0	

Tartışma

Araştırma sonucunda; sınıf öğretmeni adaylarının, en çok "Özümseyen", en az ise "Yerleştiren" öğrenme stiline sahip oldukları tespit edilmiştir. Buna göre sınıf öğretmeni adaylarının; tümevarım yöntemi, mantıklı ve analitik düşünme, soyut kavramlar ve fikirlerle ilgilenmekten daha çok hoşlandıkları, ancak risk alma, açık görüşlü olma, plânlama yapma, kararları yürütme gibi özellikleri daha az benimsedikleri anlaşılmaktadır. Bahar, Özen ve Gülaçtı (2007)'nin yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının en fazla Özümseyen ve Ayrıştıran, en az Yerleştiren ve Değiştiren öğrenme stilini tercih ettiği belirlenmiştir. Özsoy ve diğ. (2004) ve Başbüyük (2004) tarafından yapılan araştırmalarda da öğrencilerin en az Yerleştiren öğrenme stiline sahip oldukları bulunmuştur.

Çaycı ve Ünal (2007)'in çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının sahip oldukları öğrenme stilleri, en fazla Özümseyen ve en az Yerleştiren öğrenme stilleri olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar birbirini destekler niteliktedir. Hasırcı (2006) tarafından öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemeyi amaçlayan çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının en fazla Özümseyen ve Ayrıştıran en az Değiştiren öğrenme stilini tercih ettikleri belirlenmiştir. Gusentine ve Keim (1996)'in araştırmasında, çalışma grubundaki öğrencilerin en çok Özümseyen, en az Ayrıştıran öğrenme stiline sahip olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin SY, SK ve AY puan ortalamaları bakımından cinsiyete göre anlamlı bir farklılık oluşmazken, YG puan ortalamaları bakımından cinsiyete göre anlamlı farklılaşma görülmüştür. Kız öğrencilerin YG öğrenme biçimini, erkek öğrencilerden daha çok kullandıkları anlaşılmaktadır. Kız öğrenciler pek çok açıdan yaşantılarını erkek öğrencilerden daha fazla gözlemleyebilmekte ve yansıtılabilmektedirler. Ayrıca öğrencilerin öğrenme stilleri ile cinsiyet arasındaki dağılımlara bakıldığında, kız ve erkek öğrencilerin en çok Özümseyen, en az Yerleştiren öğrenme stiline sahip olduğu görülmüştür. Arslan ve Babadoğan (2005) tarafından yapılan araştırmada, cinsiyet ile öğrenme biçimleri ve öğrenme stilleri arasında bir farklılaşma bulunmamıştır. Kız ve erkek öğrencilerin en çok Özümseyen, en az ise Değiştiren öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. Çaycı ve Ünal (2007); Bahar, Özen ve Gülaçtı (2007); Uzuntiryaki ve diğ. (2004); Fer (2003); Shaw ve Marlow (1999) tarafından yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu sonuçlar kısmen birbirini destekler niteliktedir.

Öğrencilerin öğrenme biçimi ve bileşenlerinin sınıf düzeyine göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Böylece, en yüksek ortalamalar birinci ve ikinci sınıf öğrencileri için SK, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri için de AY öğrenme biçimleri olarak elde edilmiştir. En düşük ortalamalar ise, birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf

öğrencilerinin hepsi için SY öğrenme biçimine aittir. Elde edilen sonuçlara göre, birinci ve ikinci sınıf öğrencileri “düşünerek” öğrenmeyi daha çok kullanmakta, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri ise “yaparak” öğrenmeyi daha fazla tercih etmektedirler. Öğrencilerin; “sorunların çözümünde en az sezgilere dayalı yaklaşım izledikleri, diğer insanlarla etkileşim içinde öğrenmekten daha az zevk aldıkları” ve “en çok düzenli, bilimsel ve düşünsel yaklaşımı tercih ettikleri” anlaşılmaktadır. Ayrıca SY puan ortalamaları incelendiğinde; üçüncü sınıf öğrencilerinin ikinci sınıf öğrencilerine göre “sorunların çözümünde daha çok sezgilere dayalı yaklaşım izledikleri, canlandırma, öykü ve diğer insanlarla etkileşim içinde öğrenmekten daha fazla zevk aldıkları” görülmektedir. YG puan ortalamaları dikkate alındığında, birinci, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin dördüncü sınıf öğrencilerine göre ve birinci sınıf öğrencilerinin üçüncü sınıf öğrencilerine göre; “öğrenme sırasında olayın özünü kavramayı, karar vermeden önce dikkatlice gözlemde bulunmayı daha çok tercih ettikleri” anlaşılmaktadır. Öğrenciler sınıf düzeyi arttıkça, izleyerek ve düşünerek öğrenme yerine, hissederek öğrenmeyi daha çok tercih etmektedirler. SK puan ortalamaları incelendiğinde; birinci sınıf öğrencileri üçüncü sınıf öğrencilerine göre, gözlemlerini mantıksal olarak sağlam kuramlar içine oturtabilmeyi istemekte ve düşünerek öğrenmektedirler. AY puan ortalamaları dikkate alındığında; ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin birinci sınıf öğrencilerine göre ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ikinci sınıf öğrencilerine göre, problem çözme ve karar verme aşamalarında mantıksal kuramları daha çok kullandıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin SK-SY puan ortalamaları incelendiğinde; birinci ve ikinci sınıf öğrencileri, üçüncü sınıf öğrencilerinden daha fazla soyut öğrenme biçimini kullanmaktadırlar. AY-YG puan ortalamalarına göre; birinci sınıf öğrencileri aktif öğrenme biçimini kullanırken, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri yansıtıcı öğrenme biçimini kullanmaktadırlar. Hasırcı'nın (2006), sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri dağılımını belirlemeyi amaçladığı araştırmada, öğrencilerin en çok özümseyen öğrenme stilini tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç, araştırma bulgularını destekler nitelitedir. Ancak, Hasırcı'nın (2006) çalışmasında baskın öğrenme stillerinin sınıf

düzeyine göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu sonuç ise, araştırma bulgularıyla paralellik göstermemektedir.

Ayrıca öğrencilerin öğrenme stilleriyle sınıf düzeyleri arasındaki dağılımları incelendiğinde; birinci sınıf öğrencilerinin çoğunun Özümseyen ve Değiştiren öğrenme stiline; ikinci sınıf öğrencilerinin çoğunun Özümseyen ve Ayırıştırıcı öğrenme stiline; üçüncü sınıf öğrencilerinin çoğunun Değiştiren ve Ayırıştırıcı öğrenme stiline; dördüncü sınıf öğrencilerinin çoğunun Ayırıştırıcı ve Özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuçta, öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça, problem çözme, karar verme, fikirleri pratikte uygulama, fikirlerin analizini yapma ve sistematik plânlama yapma gibi özelliklere sahip “Ayırıştırıcı” öğrenme stilini daha çok benimsedikleri görülmektedir. Öğrencilerin sınıf düzeyi azaldıkça, tümevarım yöntemi, mantıklı ve analitik düşünme, soyut kavramlar ve fikirlerle ilgilenmekten daha fazla hoşlandıkları “Özümseyen” öğrenme stilini daha çok benimsedikleri anlaşılmaktadır. Öğrenciler; risk alma, açık görüşlü olma, plânlama yapma, kararları yürütme gibi “Yerleştiren” öğrenme stilini en az tercih etmektedirler. Gürsoy'un (2008) öğretmen adaylarının öğrenme stillerini çeşitli değişkenler açısından belirlemeyi amaçladığı araştırmada; öğrenme stillerinin, 1. ve 4. sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre farklılaştığı saptanmıştır. Ayrıca, öğretmen adaylarının en çok “özümseyen” öğrenme stilini tercih ettikleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin öğrenme biçimi ve bileşenlerinin mezun oldukları lise türüne göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. En yüksek ortalamalar; Genel Lise, Öğretmen Lisesi, Anadolu Lisesi ve Süper Liseden mezun öğrenciler için SK, Fen lisesinden mezun öğrenciler için AY öğrenme biçimi olarak elde edilmiştir. En düşük ortalamalar ise, Genel Lise, Öğretmen Lisesi, Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Süper Liseden mezun öğrenciler için SY öğrenme biçimine aittir. Bu sonuç, Ergür (1998)'ün bulgularıyla paralellik göstermemektedir. Ayrıca öğrencilerin öğrenme stilleri ile mezun oldukları lise türü arasında anlamlı bir farklılaşma görülmemekle birlikte; Genel Lise, Anadolu Lisesi ve Süper Lise mezunu olan öğrencilerin; tümevarım

yöntemi, mantıklı ve analitik düşünme, soyut kavramlar ve fikirlerle ilgilenmekten çok hoşlandıkları “Özümseyen” öğrenme stilini en çok benimsedikleri, risk alma, açık görüşlü olma, plânlama yapma, kararları yürütme gibi “Yerleştiren” öğrenme stilini en az benimsedikleri anlaşılmaktadır. Öğretmen Lisesi öğrencileri; somut durumlara farklı açılardan bakma, kendi duygu ve düşüncelerini göz önüne alma, olaylar karşısında harekete geçme yerine gözlem yapma ve hayâl kurma gibi özellikleri içeren, “Değiştiren” öğrenme stilini en çok benimsedikleri, risk alma, açık görüşlü olma, plânlama yapma, kararları yürütme gibi “Yerleştiren” öğrenme stilini en az benimsedikleri anlaşılmaktadır. Fen Lisesi öğrencilerinin tamamı ise — sayıca az olmakla beraber— problem çözme, karar verme, fikirleri pratikte uygulama, fikirlerin analizini yapma ve sistematik plânlama yapma gibi özellikleri içeren “Ayrıştıran” öğrenme stiline sahiptirler.

Yıllık okunan kitap sayısına göre farklılaşmaksızın öğrencilerin; en çok Özümseyen öğrenme stiline sahip olduğu görülmektedir. Ancak, yıllık 1-3 arası kitap okuyan öğrenciler en az Ayrıştıran ve

Değiştiren öğrenme stilini benimserken, yıllık 3’den fazla sayıda kitap okuyan öğrenciler en az Yerleştiren öğrenme stiline sahiptirler.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara dayalı olarak öğretmen adayları ve öğretim üyelerine yönelik öneriler şu şekilde sıralanabilir:

Öğretmen adaylarının öğrenme stillerini mesleki yaşantılarında kullanabilecekleri düşünüldüğünde, Fakülteadaki derslerde bu konuyla ilgili izlenmesi gereken çeşitli yollar öğrencilere verilmelidir.

Öğretmen adayları, öğretmenlik yaşantılarında kendi öğrencilerinin öğrenme stillerini belirleyerek, derslerinde uygun öğretim yöntemlerini kullanabilmeleri hususunda öğretim üyelerince teşvik edilmelidirler.

Öğretmen adayları; mesleki yaşantılarında derste kullanacağı öğretim yöntemini belirlerken, öğrencilerinin bireysel farklılıklarını ve öğrenme stillerini dikkate alması gerektiğinin bilincinde olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Arslan, B. ve Babadoğan, C. (2005). İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerinin akademik başarı düzeyi, cinsiyet ve yaş ile ilişkisi, *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 21, 35–48.
- Aşkar, P. ve Akkoyunlu, B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri, *Eğitim ve Bilim*, 87, 37–47.
- Bacanlı, H. (2003). *Eğitim psikolojisi*, İstanbul: Akkim yayınevi.
- Bahar, H.H., Özen, Y. ve Gülaçtı, F. (2007). Eğitim fakültesi Öğrencilerinin Cinsiyet ve Kayıtlı Olunan Programa Göre Akademik Başarı Durumlarının ve Öğrenme Stillерinin İncelenmesi, *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Tokat.
- Başbüyük, A. (2004). Matematik öğretmenlerinin dikkate alabilecekleri öğrenme stilleri: Mccarthy modeli. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 163.
- Çaycı, B. ve Ünal, E. (2007). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sahip Oldukları Öğrenme Stillерinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Üniversite ve Toplum: Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*. Cilt: 7, Sayı: 3.
- Dunn, K. ve Dunn, R. (1986). The Look of Learning Styles. *Early Years*, 16(7), 49–53.
- Ekici, G. (2003). Öğrenme stiline dayalı öğretim ve biyoloji dersi öğretimine yönelik ders planı örnekleri. Ankara: Gazi Kitabevi,
- Ergür, D.O. (1998). *Hacettepe Üniversitesi Dört Yıllık Lisans Programlarındaki Öğrenci ve Öğretim Üyelerinin Stillерinin Karşılaştırılması*. Doktora

- Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Fer, S. (2003). Matematik, fizik ve kimya öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme biçimlerine göre kolay öğrendikleri öğrenme etkinlikleri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 28(304), 33–44.
- Gregorc, A. F. (1984). Style as a symptom: A phenomenological perspective. *Theory into Practice*, 23, 1, 51–55.
- Gusentine, S. ve Keim D. (1999). The learning styles of community college art students, *College Review*, 24(3), 17–26.
- Gürsoy, T. (2008). *Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Hasırcı, Ö. (2006). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğrenme stilleri: Çukurova Üniversitesi örneği, *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 2(1), 15–25.
- Kaplan, E. J. ve Kies, D. A. (1995). Teaching styles and learning styles: Which came first? *Journal of Instructional Psychology*, 22, 1–9.
- Kolb, D. (1984). *Experiential learning experience as the source of learning and development*. New Jersey, Prentice Hall.
- Mccarthy, B. (1987). *The 4Mat system: teaching to learning styles with right/left mode techniques*. Barrington: Excel, Inc.
- Mccarthy, B. (2000). *About teaching 4Mat in the classroom*. Wauconda, IL: About Learning, Inc.
- Özsoy, N., Yağdıran, E. ve Öztürk, G. (2004). Onuncu sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri ve geometrik düşünme düzeyleri. *Eğitim Araştırmaları*, 16, 50–63.
- Shaw, G. ve Marlow, N. (1999). The role of student learning style gender, attitudes and perceptions on information and communication technology assisted learning. *Computers & Education*, 33(4), 223–234.
- Uzuntiryaki, E., Bilgin, İ. ve Geban, Ö., (2004). İlköğretim düzeyi öğretmen adaylarının öğrenme stilleri tercihleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 182–187.

Investigation of Primary Teacher Candidates' Learning Styles by Demographic Variables

Summary

Introduction

The purpose of this study is to determine the preferred dominant learning styles from Kolb Learning Styles and investigate the relation between learning styles and learning abilities and gender, class level, graduated high school type and the number of the books read in a year.

Methodology

The survey model is used in this study. 381 students were chosen from first, second, third and fourth class of Eskişehir Osmangazi University Primary Teacher Program at random for this study. Kolb Learning Style Inventory (LSI) was used as a data gathering

tool. Datas were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, chi-square, t-test and ANOVA analyze techniques.

Findings

According to the data obtained; it was found that primary teacher candidates have most "Assimilating" learning style and they have less "Accommodating" learning style. Students' learning abilities and components have been determined according to gender and whether it varies according to gender or not has been looked. Significant difference has not occur in CE (Concrete Experience), AC (Abstract Conceptualization) and AE (Active

Experimentation) in terms of score means by gender, but significant difference has been found in RO (Reflective Observation). Also, when the distribution of students' learning style to gender were examined, it has been seen that girls and boys have most "Assimilating" and least "Accommodating" learning style. Students' learning abilities and components have been determined according to class grade, it has been found that learning abilities and components differ according to class grade ($p < 0,05$). Also, it has been found that most of the first class students have Assimilating and Converging learning styles; most of the second class students have Assimilating and Diverging learning styles; most of the third class students have Converging and Diverging learning styles; most of the fourth class students have Diverging and Assimilating learning styles when the distribution of students' learning styles to grade level were examined. It has been identified that students' learning abilities and components do not vary by the type of high school graduates ($p > 0,05$). There was no meaningful difference between teacher candidates' learning styles and number of books that they read in a year.

Discussion

It is understood that girls use Reflective Observation (RO) learning style more than boys. So, girls can observe and reflect more their life in many ways than boys. According to the results obtained, first and second grade students use "thinking" learning more, the third and fourth grade students prefer learning by "making" more. It can be seen that students use "intuitive -based approach in problem solving least, they receive little pleasure "in learning with interaction by other people" and they prefer most "regular, scientific and philosophical approach". According to the results obtained, students adopt "Diverging" learning style which has peculiarities such as problem solving, making decision, practice ideas, analyzing ideas and making plan systematically when their grade level increases. Students adopt "Assimilating" learning style and they like more inductive method, thinking logically and analytically, dealing with abstract concepts and ideas when their grade level decreases. Students prefer "Accommodating" learning style such as taking risk, being open minded, making plan, handling decisions less.